

De Haagse rechtbank heeft in de Urgenda-zaak beslist dat de regering de Nederlandse CO₂-uitstoot moet verminderen met minstens 25% in 2020 vanwege de grote risico's en gevaren van klimaatverandering. De heer Bergkamp, advocaat in Brussel en strategisch adviseur van vele grote (fossiele energie) bedrijven, heeft nu in [Trouw van 6 augustus](#) de aanval geopend op het Haagse vonnis.

Elders schreef hij al dat de rechter zijn mond moet houden over het klimaatbeleid omdat uitsluitend de politiek daarover mag beslissen. In de Trouw schrijft hij nu dat ook de politiek het klimaatbeleid niet mag aanscherpen. Ook niet op bevel van de rechter. Want dan handelt de Staat volgens hem in strijd met de gerechtvaardigde verwachtingen van de industrie. Die zouden de Staat dan wel eens aansprakelijk kunnen stellen met schadeclaims.

Deze argumenten zijn nieuw voor me. In de rechtszaak zijn ze door de advocaten van de Staat niet aangevoerd. Dat heeft een goede reden: als advocaat van de Staat kun je niet met onzin-argumenten aankomen. Bergkamps opiniestuk is een aaneenschakeling van onwaarheden en onjuistheden. Ik zal er hier een paar ontkrachten.

De Hoge Raad heeft al in 1932 beslist dat burgers en bedrijven niet kunnen klagen over overheidsbeleid dat afwijkt van het beleid dat die burgers en bedrijven hadden verwacht. Dus ook geen schadeclaims. Terecht: anders zou de overheid nooit meer van beleid mogen veranderen, ook niet als volgens nieuwe inzichten het oude beleid desastreus is en tot grote gevaren en schade zal leiden.

En trouwens: wat mocht de industrie dan verwachten? Al in 1992 hebben 195 landen afgesproken dat de uitstoot van broeikasgassen verminderd moest worden om gevaarlijke klimaatverandering te voorkomen. Rond 2008 spraken die landen af, op basis van wetenschappelijke inzichten, dat landen zoals Nederland uiterlijk in 2020 hun uitstoot met 25-40% moeten hebben verminderd. Dit is nog steeds het officiële standpunt van de Nederlandse regering, bevestigd in een brief aan Urgenda. In 2010 besloot de regering Balkenende tot een Nederlandse vermindering met 30%. Duitsland en Denemarken gaan hun uitstoot met 40% verminderen, Engeland met 35%. De Staat heeft in de rechtszaak erkend dat een vermindering met 30% nog steeds haalbaar en goed betaalbaar is. Hoezo mag de industrie *gerechtvaardigde* verwachtingen hebben dat de Nederlandse regering veel minder dan 25% zal minderen? Ik denk dat Bergkamp niet ver komt in hoger beroep.

Bergkamp verwijt de rechtbank ook nog dat zij uitsluitend is afgegaan op wat partijen hadden aangevoerd. De rechtbank had volgens hem zelfstandig feitenonderzoek moeten doen. Een wonderlijke gedachte: de wet verbiedt nu juist uitdrukkelijk dat de burgerlijke rechter dat doet. Wie het vonnis leest, zal overigens merken dat Urgenda en de Staat zeer veel relevante feiten hebben aangevoerd. De rechtbank heeft die feiten vervolgens indringend beoordeeld op een manier die inmiddels nationaal en internationaal bewondering heeft afgedwongen. Ik sluit mij daar graag bij aan.

Tot slot probeert Bergkamp de belastingbetaler bang te maken dat die zal moeten opdraaien voor de kosten van het vonnis, waarmee hij die kansloze schadeclaims van de industrie bedoelt. Maar hij zwijgt over de veel grotere, volgens de meeste economen zelfs ontwrichtende, economische schade van een gevaarlijke klimaatverandering die ontstaat als wij de CO₂-uitstoot *niet* sterk gaan verminderen. Dat gaat de belastingbetaler veel meer kosten. Of gaat de industrie die zoveel verdient aan de CO₂-uitstootveroorzakende fossiele brandstoffen die schade betalen?

De Staat heeft de ernst van het probleem en de noodzaak maatregelen te nemen niet betwist. 25% CO₂-reductie in 2020 is de ondergrens. Laten we ons daarop concentreren, nu het nog kan en dan enorm versnellen!

mr. drs. M.E. Minnesma MBA
Directeur St. Urgenda, Organisatie voor innovatie en duurzaamheid